# Učební osnovy

**Obor vzdělání: Telekomunikace** **26-45-M/01**
**Školní vzdělávací program:** **Aplikovaná elektronika a informatika**
**Forma vzdělávání:** **denní**
**Celkový počet vyučovacích hodin za studium:** **384**
**Platnost:** **1. 9. 2026**

## Pojetí vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura

## Obecné cíle:

Hlavním cílem jazykového a estetického vzdělávání je rozvoj komunikačních kompetencí žáků, užívání českého jazyka jako prostředku k přijímání, sdělování a výměně informací na základě získaných jazykových a slohových znalostí a rozvoj odborných i sociálních kompetencí žáků. V estetické výchově je cílem prohlubování jazykových znalostí, kultivování celkového projevu žáka a formování jeho estetického cítění, vkusu a postojů v oblasti kulturní, společenské i mezilidské.

## Charakteristika učiva:

Učivo je tvořeno dvěma základními složkami předmětu, jazykovou a literární, které se vzájemně prolínají a doplňují. Počet týdenních vyučovacích hodin za studium je 12.
Jazykové vzdělávání prohlubuje znalost jazykového systému, rozvíjí komunikační schopnosti žáku a přispívá k větší kultivovanosti psaného i mluveného jazykového projevu a společenského vystupování žáků.
Literární vzdělávání pomáhá formovat estetické vnímání světa. V oblasti literární teorie seznamuje žáky se základními literárními pojmy, které uplatňují studenti při práci s textem. V oblasti literární historie pojednává o tvorbě vybraných autorů jednotlivých epoch a sleduje jejich dílo ve všeobecných dobových souvislostech.

# Pojetí výuky:

V předmětu český jazyk a literatura je využíváno klasických i moderních výukových metod. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků je důležité střídat a kombinovat následující vyučovací metody a formy práce:

- Asociační metody
- Brainstormingové metody
- Daltonské výukové metody
- Diferenciační výukové metody
- Dramatizační metody
- E- learning
- Evokační metody
- Exkurze, výlety, představení, přednášky
- Gamifikace
- Heuristické metody
- Kognitivní metody
- Komunikační metody
- Kooperativní učení
- Metody práce s textem
- Metody práce ve dvojicích
- Metody tvůrčího psaní
- Metody vzájemného učení
- Mapy – myšlenkové, pojmové, příběhové
- Pohybové metody

- Práce s prameny
- Projektové výukové metody
- RWCT
- Samostatná práce žáků
- Simulační metody
- Skupinová práce
- Soutěže

## Hodnocení výsledků žáků:

- ústní zkoušení;
- písemné testy nestandardizované i standardizované;
- diktáty a pravopisná cvičení;
- slohové práce;
- přednes referátů;
- prezentace individuálních i skupinových prací;
- hodnocení je v souladu se školním klasifikačním řádem;
- konečnou klasifikaci určuje vyučující;
- pozornost by měla být věnována i sebehodnocení žáka.

## Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

**kompetence k učení:**

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;

- ovládá různé techniky učení;

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky;
- využívá různé informační zdroje;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení.

**kompetence k řešení problémů:**

- rozumí zadání úkolů, získává informace potřebné k řešení problémů;
- volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi.

**komunikativní kompetence**:

- žák vhodně formuluje a obhajuje své myšlenky a názory;
- účastní se diskuzí;
- rozebere a interpretuje text;
- vystihne podstatné myšlenky ústního i písemného projevu jiných lidí;
- vyjadřuje se v souladu se zásadami kulturního projevu.

**personální kompetence**:

- stanovuje se cíle a priority podle svých schopností;
- přijímá hodnocení svých výsledků, posoudí rady a kritiku;
- efektivně se učí a pracuje.

**sociální kompetence**:

- je schopen práce ve skupině;
- aktivně se podílí na řešení zadaných úkolů (práce s textem);
- navrhuje správné postupy řešení úkolů.

**občanské kompetence a kulturní povědomí:**

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých, vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii, diskriminaci;

- uvědomuje si vlastní kulturní národní a osobnostní identitu;
- uznává tradice a hodnoty národa, chápe jeho minulost i současnost;

**kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:**

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a vzdělávání;
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli.

**využití informačních a komunikačních technologií**:

- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové počítačové sítě Internet;
- volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit (např. pomůcky, studijní literaturu).

**V předmětu se uplatňují následující průřezová témata:**

**Občan v demokratické společnosti:**

Žák:

- se dokáže orientovat v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit;
- odolává jednoduché myšlenkové manipulaci díky mediální výchově;
- diskutuje o citlivých nebo kontroverzních otázkách;
- efektivně pracuje s informacemi a kriticky je vyhodnocuje.

**Člověk a digitální svět:**

Žák:

- využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů;
- využívá digitální technologie k získávání informací z různých zdrojů, k jejich sdílení, předávání nebo prezentaci s ohledem na zamýšleného příjemce

**Člověk a svět práce:**

Žák:

- vyhledává a posuzuje informace o vzdělávací nabídce;

- písemně i ústně se prezentuje při jednání s potenciálními zaměstnavateli a formuluje své priority.

# Hodinové dotace v jednotlivých ročnících:

| Ročník | hodin týdně | celkem hodin |
|---|---|---|
| I. | 3 | 96 |
| II. | 3 | 96 |
| III. | 3 | 96 |
| IV. | 3 | 96 |

# Český jazyk

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 1. ročník

| **Výsledky vzdělávání** | **Učivo** |
|---|---|
| Žák:<br>– rozlišuje český jazyk na rovinu spisovnou a nespisovnou, charakterizuje obecnou češtinu, slang, argot, nářečí;<br>– řídí se zásadami spisovné výslovnosti;<br>– v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu;<br>– pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka;<br>– ovládá způsoby tvoření slov a dokáže je využít v mluveném i psaném projevu;<br>– rozpozná v textu chybně utvořené slovo;<br>– používá odpovídající slovní zásobu včetně odborné terminologie; | **1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností**<br>– útvary národního jazyka<br>– zvuková stránka jazyka a spisovná výslovnost<br>– hlavní principy českého pravopisu<br>– význam, tvoření slov, rozdělení a obohacování slovní zásoby, slovníky<br>– slovní zásoba zaměřená na studijní obor (terminologie) |

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| – v písemném projevu dokáže využít slohotvorné činitele;<br>– rozpozná funkční styly, slohové postupy a v typických případech i slohový útvar a vhodně je používá;<br>– rozpozná prostě sdělovací styl a jeho útvary; | **2. Komunikační a slohová výchova**<br>– slohotvorní činitelé objektivní a subjektivní<br>– funkční styly<br>– slohové postupy a útvary<br>– prostě sdělovací styl (osobní dopis, krátké informační útvary, inzerát, osnova) |
| – na příkladech doloží druhy mediálních produktů;<br>– uvede základní média působící v regionu;<br>– má přehled o knihovnách a jejich službách;<br>– zhodnotí význam médií pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů;<br>– kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunitních webů apod.);<br>– dokáže pracovat s fyzickými příručkami; | **3. Práce s textem a získávání informací**<br>– informační výchova, knihovny a jejich služby, média, jejich produkty a účinky;<br>– práce s různými příručkami pro školu a veřejnost ve fyzické i elektronické podobě;<br>– praktický řečový výcvik |

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 2. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– odhaluje a odstraňuje jazykové a stylizační nedostatky;<br>– nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak;<br>– třídí slova z hlediska tvaroslovného a skladebného;<br>– rozliší v textu slovní druhy a určí mluvnické kategorie;<br>– v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; | **1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností**<br>– jazyková kultura<br>– tvarosloví<br>– hlavní principy českého pravopisu |
| – vystihne charakteristické znaky různých druhů projevů a rozdíly mezi nimi;<br>– dokáže se orientovat v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit;<br>– efektivně pracuje s informacemi a kriticky je vyhodnocuje;<br>– sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary; | **2. Komunikační a slohová výchova**<br>– druhy řečnických projevů<br>– media a mediální sdělení (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka…)<br>– charakteristika, popis osoby |

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| – dovede popsat a charakterizovat osobu;<br>– vystihne charakteristické znaky projevů prakticky odborných; | – projevy prakticky odborné (výklad, návod,)<br>– praktický řečový výcvik |
| – rozumí obsahu textu i jeho části,<br>– pořizuje z odborného textu výpisky a výtah;<br>– píše si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů; | **3. Práce s textem a získávání informací**<br>– techniky a druhy čtení, orientace v textu a jeho komplexní rozbor<br>– získávání a zpracování informací z textu |

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 3. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– pracuje se skladbou věty;<br>– ovládá principy českého pravopisu<br>– objasní základní terminologii oboru;<br>– v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; | **1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností**<br>– syntax, druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska, stavba a tvorba komunikátu<br>– hlavní principy českého pravopisu<br>– práce s odbornými termíny |
| – vhodně se prezentuje a obhajuje svá stanoviska; argumentuje<br>– uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace na mezilidskou komunikaci;<br>– odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného; stylu v písemném i mluveném projevu;<br>– vhodně používá jazykové prostředky odborného stylu; | **2. Komunikační a slohová výchova**<br>– komunikační situace a komunikační strategie<br>– média a mediální sdělení<br>– projevy prakticky odborné, jejich základní znaky, postupy a prostředky (výklad nebo návod k činnosti,..)<br>– praktický řečový výcvik |
| – samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné aj. informace;<br>– vypracuje anotaci, resumé;<br>– rozumí obsahu textu i jeho části; | **3. Práce s textem**<br>– druhy a žánry textu<br>– zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby (anotace, konspekt, resumé, osnova) |

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 4. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny;<br>– orientuje se v rozdělení evropských jazyků;<br>– uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování<br>– v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; | **1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností**<br>– vývoj spisovné češtiny a vývojové tendence současné češtiny<br>– postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky<br>– gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantická funkce<br>– hlavní principy českého pravopisu |
| – popíše funkci uměleckého stylu;<br>– má přehled o slohových postupech uměleckého stylu;<br>– rozezná literaturu faktu a uměleckou literaturu;<br>– napíše vypravování;<br>– posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu;<br>– správně používá citace a bibliografické údaje, dodržuje autorská práva;<br>– sestaví základní projevy administrativního stylu;<br>– využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat);<br>– vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně;<br>– přednese krátký projev; | **2. Komunikační a slohová výchova**<br>– umělecký styl (vypravování/úvaha/popis osoby, věci)<br>– literatura faktu a umělecká literatura<br>– grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů<br>– projevy administrativní (pohovor, diskuse, přijímací pohovor, životopis),<br>– vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřipravené<br>– praktický řečový výcvik |
| – rozezná všechny typy textu a dokáže je interpretovat. | **3. Práce s textem**<br>– interpretace textu |

# Literatura
# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 1. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období;<br>– zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace;<br>– vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl;<br>– samostatně vyhledává informace v této oblasti;<br>– vymezí hlavní myšlenku a charakteristické znaky literárních textů vzhledem k historickému kontextu; | 1. **Literatura a ostatní druhy umění**<br>– písemnictví starověku<br>– středověká literatura<br>– renesance a humanismus<br>– baroko<br>– klasicismus, osvícenství a preromantismus<br>– umění a osobnosti daného období jako specifická výpověď o skutečnosti<br>– vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech<br>– aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě |
| – charakterizuje základní pojmy literární vědy a aplikuje je při interpretaci uměleckého textu;<br>– při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie;<br>– vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi;<br>– prohlubuje teoretické a interpretační dovednosti z oblasti literární teorie;<br>– vyjádří vlastními slovy obsah textu i jeho jednotlivých částí, je schopen ho interpretovat;<br>– rozezná umělecký text od neuměleckého;<br>– text interpretuje a debatuje o něm;<br>– konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů; | **2. Práce s literárním textem**<br>– základy literární vědy<br>– literární druhy a žánry<br>– četba a interpretace literárního textu<br>– metody interpretace textu<br>– využití poznatků z literární teorie při analýze textů<br>– tvořivé činnosti |
| – vysvětlí význam kulturních hodnot a lidového umění;<br>– diskutuje o estetické hodnotě předmětů běžného života. | **3. Kultura**<br>– ochrana a využívání kulturních hodnot<br>– lidové umění a užitá tvorba<br>– estetické a funkční normy při tvorbě a výrobě předmětů používaných v běžném životě |

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 2. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období;<br>– zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace;<br>– vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl;<br>– samostatně vyhledává informace v této oblasti;<br>– vymezí hlavní myšlenku a charakteristické znaky literárních textů vzhledem k historickému kontextu; | **1. Literatura a ostatní druhy umění**<br>– národní obrození<br>– romantismus<br>– realismus<br>– světová a česká literatura 2. poloviny 19. století<br>– umění a osobnosti daného období jako specifická výpověď o skutečnosti<br>– vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech<br>– aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě |
| – vyjádří vlastními slovy obsah textu i jeho jednotlivých částí, je schopen ho interpretovat;<br>– rozliší umělecký text od neuměleckého;<br>– vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi;<br>– analyzuje texty z hlediska literární teorie; | **2. Páce s literárním textem**<br>– četba a interpretace literárního textu<br>– využití poznatků z literární teorie při analýze textů |
| – orientuje se v nabídce kulturních institucí; | **3. Kultura**<br>– kulturní instituce v ČR a v našem regionu |

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 3. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období;<br>– zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace;<br>– vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl;<br>– samostatně vyhledává informace v této oblasti;<br>– vymezí hlavní myšlenku a charakteristické znaky literárních textů vzhledem k historickému kontextu; | **1. Literatura a ostatní druhy umění**<br>– světová a česká literatura 1. pol. 20. století – 2. poloviny 20. století<br>– umění a osobnosti daného období jako specifická výpověď o skutečnosti<br>– vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech<br>– aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě |
| – vyjádří vlastními slovy obsah textu i jeho jednotlivých částí, je schopen ho interpretovat;<br>– rozliší umělecký text od neuměleckého;<br>– vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi;<br>– analyzuje texty z hlediska literární teorie; | **2. Práce s literárním textem**<br>– interpretace literárního textu, porozumění obsahu a jeho reprodukce<br>– četba a interpretace literárního textu<br>– využití poznatků z literární teorie při analýze textů<br>– vlastní hodnocení textu<br>– využití poznatků z literární teorie při analýze textů |
| – posoudí objektivitu reklamy, propagace a uvědomuje si jejich význam v dnešní společnosti;<br>– orientuje se v kultuře bydlení a odívání. | **3. Kultura**<br>– funkce reklamy, propagačních prostředků a jejich vliv na životní styl<br>– kultura bydlení a odívání |

# Rozpis učiva a realizace kompetencí: 4. ročník

| Výsledky vzdělávání | Učivo |
|---|---|
| Žák:<br>– zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období;<br>– zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace;<br>– vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl;<br>– samostatně vyhledává informace v této oblasti;<br>– vymezí hlavní myšlenku a charakteristické znaky literárních textů vzhledem k historickému kontextu; | **1. Literatura a ostatní druhy umění**<br>– světová a česká literatura 2. poloviny 20. století<br>– současná česká a světová literární tvorba<br>– umění a osobnosti daného období jako specifická výpověď o skutečnosti<br>– vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech<br>– aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě |
| – vyjádří vlastními slovy obsah textu i jeho jednotlivých částí, je schopen ho interpretovat;<br>– rozliší umělecký text od neuměleckého;<br>– vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi;<br>– analyzuje texty z hlediska literární teorie; | **2. Práce s literárním textem**<br>– interpretace literárního textu, porozumění obsahu a jeho reprodukce<br>– četba a interpretace literárního textu<br>– využití poznatků z literární teorie při analýze textů |
| – porovná typické znaky kultur hlavních národností na našem území.<br>– popíše vhodné společenské chování v dané situaci. | **3. Kultura**<br>– kultura národností na našem území<br>– principy a normy kulturního chování, společenská výchova |